

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

Кафедра «Архітектури та містобудування»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕСТЕТИКА МІСЬКОГО ДОВКІЛЛЯ»

ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти – магістр

Спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»

Розробники:

Огоньок В. О - кандидат архітектури, доцент кафедри архітектури та містобудування;

Жирак Р.М. – викладач кафедри архітектури та містобудування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та містобудування факультету архітектури, будівництва та дизайну 30 серпня 2018 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
Народний архітектор України, доцент

_____ М.М. Ходан
30 серпня __ 2018 Р. _

ВСТУП

Естетика міського довкілля – один з прикладних напрямків архітектурної діяльності, спрямований на покращення якості оточуючого середовища, з метою створення більш комфортних умов для праці і відпочинку. У містобудуванні вирішення естетичних проблем є складовою частиною загального комплексу заходів із планування, забудови, озеленення і благоустрою населених пунктів.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення з основними проблемами та передумовами розвитку міст і ефективними шляхами їх вирішення, головними принципами державного регулювання в сфері містобудування, комплексом заходів щодо забезпечення придатності міських територій для будівництва, захисту їх від несприятливих природних і антропогенних явищ та поліпшення їх естетичного і екологічного стану всіма можливими способами, зокрема, використовуючи методи ландшафтного дизайну, зелені насадження та елементи благоустрою природного і штучного походження.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- основні поняття і терміни;
- напрямки і способи формування естетично привабливого міського довкілля;
- основні методи ландшафтного дизайну;

вміти :

- використовувати теоретичні навички при розробці заходів щодо ефективної підготовки території на підставі інженерно-будівельної оцінки території з урахуванням естетичних особливостей, функціонального зонування, планувальної організації, а також прогнозу екологічних змін навколишнього середовища міського або сільського поселення;
- володіти професійними навичками проектування, будівництва й експлуатації об'єктів озеленення,
- організувати виробництво в сучасних екологічних і фінансово-економічних умовах міста.

В процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні оволодіти наступними компетенціями:

Компетентності соціально-особистісні:

- знати основи естетичного сприйняття навколишнього середовища;
- вміння формувати власний науковий світогляд;
- формування естетичного смаку;
- здатність критично мислити та аналізувати сучасні містобудівні проблеми, загальнолюдські морально-етичні та естетичні цінності

Загальнонаукові компетенції:

- базові знання в сфері естетики міського середовища та ландшафтного дизайну;
- розуміння основних напрямків і методів міського дизайну для вирішення практичних проблем при створенні естетичного міського ландшафту;

- уявлення про роль ландшафтного дизайну у формуванні естетично привабливого міського довкілля

Інструментальні компетенції:

- володіння навиками формування естетично привабливого середовища;
- здатність до використання сучасних тенденцій ландшафтно-архітектурної та ландшафтного дизайну.

- дослідницькі і творчі навички

Професійні компетенції.

- вирішення професійних задач діяльності, пов'язаних з створенням естетично привабливого міського ландшафту;

розуміння практичних архітектурно-планувальних, містобудівних, екологічних, художньо-естетичних проблем сучасного міста

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: основи екології, архітектурне проектування, основи містобудування, основи містобудівного аналізу, урбаністика.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр; спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»	За вибором	
Модулів – 2		Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 120		V-й	V-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5		Лекції	
		12 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	2 год.
		Самостійна робота	
68 год.		110 год.	
Вид контролю:			
екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 1/2,5

для заочної форми навчання – 1/10

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох-бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС.

Шкала оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, презентації, метод проектної роботи.

При вивченні курсу використовуються такі методи навчання:

пояснювально-ілюстративний – знання не просто повідомляють, а пояснюють, обґрунтовують, коментують. Робиться все, щоб було менше механічного запам'ятовування, а більше розуміння сутності. Метод навчання з використанням репродуктивного засвоєння знань.

проблемний – така організація процесу навчання, основа якої полягає в утворенні у навчальному процесі пошукових ситуацій. Проблемний метод навчання розвиває активність, самостійність (проявляється у самостійному доборі прикладів, підборі задач);

проблемний виклад матеріалу – полягає в розкритті викладачем шляху дослідження проблеми, показуючи її вирішення від початку до кінця, викладач демонструє еталон проблемного мислення. Метод використовується тоді, коли студенти ще не можуть самостійно розв'язувати проблемні задачі (на лекціях викладач детально пояснює контроверсійність поглядів);

пошуковий метод – викладач створює проблемну ситуацію, формує проблему, а студенти самостійно її вирішують (реалізується в самостійному виконанні вправ і завдань);

дослідницький – студенти самі, за умов проблемної ситуації, формулюють проблему і самостійно її вирішують.

Метод усного контролю – це бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш певний, систематичний виклад) або бесіда, під час якої викладач ставить запитання і чекає відповіді. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному семінарському занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Письмовий контроль – (контрольна робота, реферат) забезпечує глибину і всебічну перевірку засвоєння, оскільки, вимагає комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студенту необхідно показати теоретичні знання і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних практичних завдань, крім того, виявляється ступінь оволодіння професійною термінологією, вміння логічно, адекватно вирішувати конкретне практичне завдання.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

Контроль набутих знань і умінь із навчальної дисципліни «Естетика міського довкілля» здійснюється у три етапи:

на семінарських заняттях та при перевірці виконаної студентом самостійної роботи, і завдань шляхом усного чи письмового опитування студента;
під час написання змістових модулів;
під час здачі заліку.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Основи формування естетичного вигляду міського довкілля.

Тема 1. Особливості формування естетичного вигляду міського довкілля. Класифікація і типологія міських ландшафтів.

Поняття про естетику, красу і сприйняття міського ландшафту. Визначення макро-; мезо-; мікро ландшафтів. Особливості формування міського дизайну. Основні напрямки і стилі ландшафтного дизайну.

Класифікація ландшафтів за функціонально-просторовими характеристиками. Типологічні характеристики природних і антропогенних ландшафтів.

Тема 2. Урбанізація та особливості формування міського довкілля. Ландшафтно-планувальні особливості міста.

Урбанізація і особливості формування міського дизайну. Зелені насадження, їх функції і значення у формуванні естетичного вигляду міста. Ландшафтно-планувальні особливості міста.

Тема 3. Благоустрій місць загального користування в містах.

Парки, їх класифікація. Міські сади. Сквери. Бульвари. Набережні. Паркові споруди. Малі архітектурні форми.

Змістовний модуль II. Прикладні аспекти в сфері формування естетичного вигляду міського довкілля

Тема 4. Державне регулювання в сфері містобудування.

Значення, завдання і зміст містобудівного кадастру. Сфера містобудівної діяльності. Законодавство України в сфері містобудування. Місторегулююча документація.

Тема 5. Будівництво, організація та експлуатація міського зеленого господарства.

Будівництво й експлуатація зелених насаджень міських територій. Перспективне планування озеленення міст. Основи планування господарської діяльності підприємств зеленого будівництва і господарства. Охорона і збереження зелених насаджень.

Тема 6. Прикладні аспекти естетики міського довкілля.

Фіто- і флорадизайн. Зимові сади. Сади на дахах. Рокарії і альпінарії.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с. р.		л	с	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль I. Основи формування естетичного вигляду міського довкілля.								
Тема 1. Особливості формування естетичного вигляду міського довкілля. Класифікація і типологія міських ландшафтів.	18	2	2	14		2	2	20
Тема 2. Урбанізація та особливості формування міського довкілля. Ландшафтно-планувальні особливості міста.	14	2	2	10		2		18
Тема 3. Благоустрій місць загального користування в містах.	14	2	2	10		2		18
Разом за змістовим модулем 1	46	6	6	34		6	2	56
Змістовий модуль II. Прикладні аспекти в сфері формування естетичного вигляду міського довкілля								
Тема 5. Державне регулювання в сфері містобудування.	14	2	2	10		2		10
Тема 6. Будівництво, організація та експлуатація міського зеленого господарства.	14	2	2	10				10
Тема 7. Прикладні аспекти естетики міського довкілля.	18	2	2	14				34
Разом за змістовим модулем 2	46	6	6	34		2		54
Усього годин	120	12	12	68	120	8	2	110

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Белочкина Ю. В. Ландшафтный дизайн / Ю. В. Белочкина. – Харьков: «Фолио» – 2006. – 316 с.
2. Вергунов А. П. Архитектурно-ландшафтная организация крупного города / А. П. Вергунов. – Л.: Стройиздат, 1982.
3. Волков Д. П. Благоустрій міських територій / Д. П. Волков. – К., 1999. – 245 с.
4. Горохов В. А. Городское зеленое строительство: Учеб. пособ. для вузов / В. А. Горохов. – М., 1991. – 289 с.
5. Гродзинский М. Д. Основы ландшафтной экологии: Ученик / М. Д. Гродзинский. – К.: Лыбидь, 1993. – 228 с.
6. Домбровський Н. Г. Озеленення міських територій / Н. Г. Домбровський, М. І. Гальперин – К., 1995. – 185 с.
7. Крижанівська Н. Я. Основи ландшафтного дизайну: Підручник / Н. Я. Крижанівська – К.: «Ліра-К», 2009. – 218 с.
8. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць: Підручник / В. П. Кучерявий. – [Вид. 2-ге]. – Львів: Світ, 2008. – 456 с.
9. Кучерявий В. П. Урбоекологія / В. П. Кучерявий. – Львів: Світ, 1999 – 360с.
10. Николаевская З. А. Садово-парковый ландшафт / З. А. Николаевская. – М.: Стройиздат 1989. – 339 с.
11. Пosaцький Б. С. Основи урбаністики. Частина І. Урбанізація та територіальне розпланування / Б. С. Пosaцький. – Львів: «Компанія Манускрипт», 2002. – 120 с.

Додаткова:

1. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів / В. І. Білоус. – К., 2001. – 299 с.
2. Боговая И. О. Ландшафтное искусство: Учебн. для вузов / И. О. Боговая, Л. М. Фурсова – М., Агропромиздат, 1988. –165 с.
3. Бунин А. В. История градостроительного искусства / А. В. Бунин, Т. Ф. Саворенская. – М., 1974. – 325 с.
4. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. ДБН 360-92. – К.: Міськбудархітектури України, 1995.
5. Заходи, щодо покращення благоустрою міста. / [За ред. Н.Г. Гаркави]. – Сімферополь, 1996. – 25 с.
6. Краткий справочник архитектора: Ландшафтная архитектура. / Под ред. И. Д. Родичкина. К., 1990. – 356 с.
7. Містобудування. Довідник проектувальника. / за ред. Т.Ф.Панченко. – К. Укрархбудінформ, 2001., – 192 с.
8. Районная планировка. Справочник проектировщика. – М.: Стройиздат, 1986. – 286 с.

Інформаційні ресурси:

1. Габрель М.М. Загальна методика естетизації міського середовища // Записки Наукового товариства імені Шевченка. — Том ССXLIX. Праці Комісії архітектури та містобудування. — Львів, 2005. — С. 406-414 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.anthropos.lnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3636>
2. Екологічна естетика та естетичне виховання [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://pidruchniki.com/1040101761140/etika_ta_estetika/ekologichna_estetika_estetichne_vihovannya
3. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.2005 № 2807-IV. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2807-15>
4. Закон України «Про основи містобудування» від 16.11.1992 № 2780-XII. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>
5. Некос А. Н., Мірошниченко В. В. Естетика урбогеосистем. Огляд досліджень // Вісник ОНУ. Т.18, Вип. 2 (18). — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua>